

Redacțiunea Administratiunea
Tipografia:
Brazovă, Piața mare Nr. 22
Brisoii neînscrise nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primese în Viena
Eduard Moser, Haasenstein & Vogler
(Öde Mass), "envi" Schickel, Alois
Horn, M. Dukes, A. Oppel, J. Don-
nerberg în Bu impata: A. V. Gold-
berger An ou Mass Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. L. Domb; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garzonă pe o coloană 5 cr.
și 90 cr. imbra pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifi și invoiașă.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIII

"Gazeta" este în fă-care și.
Abonamente pentru Anșto-Ungaria:
Pe ună ană 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
Pe ună ană 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
In administratiune, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe ună ană
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dănușă în
casă: Pe ună ană 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună exemplară 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atătu abonamentele cătu și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 214.

Brașov, Luni, Marți 25 Septemvre (7 Octomvre)

1890.

Nou abonamentu

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvre 1890 stilu vechiu
se deschide nou abonamentu, la care in-
vităm pe toți amicii și aprizitorii făiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șese luni 6 fl., pe ună ană 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe ună
ană 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe ună 2 fl., pe
șese luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe ună 8
franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou
să binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administratiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 24 Septemvre st. v.

Pe la finitului lunei lui Sep-
temvre st. n., cu câteva zile îna-
inte de ce a sositu împăratulu
Germaniei la Viena, diarul ru-
sescu „Novoie Vremja“ dicea, că
dăcă și de rëndulu acesta Wilhelm
II va da ministrului președinte
austriacu Taaffe să cunoscă, că nu
se bucură nici-de-cum de favo-
rulu lui, acăstă dovadă de defa-
voru va fi de ajunsu spre a
provoca o crisă ministerială în
Austria.

Este sciutu adecă, că cu oca-
siunea primei visite, ce a făcutu
acum doi ani Curții austriace la
Viena, împăratulu Wilhelm nu a
conferitu contelui Taaffe nici o
distingțiune și l'a ignoratu cu to-
tul, pe când ministrului-președinte
Tisza i-a datu ordinulu vulturului
negru și l'a distinsu în totu chi-
pulu cu atențiunea sa.

Acăstă demonstrativă dovadă
de defavoru față cu ministrulu-
președinte austriacu a produsu
atunci mare sensațiă, der nu mai
puțină surprindere a causatu cer-
curilor politice din Viena fap-
tulu, că nici de rëndulu acesta
contele Taaffe n'a primitu dela
impăratulu germanu nici o distinc-
țiune.

Contele Taaffe nu posedă de-
cātu nnu ordinu prussianu, or-
dinulu coronei cu steaua, clasa
II, pe care l'a primitu încă pe
când era guvernatoru în Stiria.
Acelaș ordinu l'a conferitu acuma
impăratulu Wilhelm primarului
Vienei, care nu stă într'unu rangu
cu ministrul-președinte. Nu se pôte
dice prin urmare, că n'ar fi avutu
ocasiune împăratulu germanu a
distinge pe contele Taaffe c'unu
ordinu mai mare.

Se nasce acum întrebarea dăcă
în adevărul rēcăla, ce a arătatu
din nou înaltu aliatu alu împă-
ratului Austriei față cu ministrulu
acestui, va aduce cu sine o schim-
bare de sistemulu în Austria, cum
dicea „Novoie Vremia“, ori nu.

Ce-i dreptu, opoșițiunea ce-o
facu Cehii proiectulu de pactu,

stabilitu în Viena astă iernă nu
prea este de natură a întări posi-
țiunea cabinetului Taaffe, pe care
partida germană se silesce din răs-
puteri a-o submina. N'ar fi nici
vr'unu lucru nou, dăcă s'ar mai
încerca unu experimentu c'unu mi-
nisteriu mai puțin înclinatu a
face concesiuni poporeloru slave
din Austria. Dăpăna când aceste
experimente și aceste schimbări de
sistemulu?

Fôrte bine observă cu privire
la acăsta „Narodni Listy“, că se
înșelă amarulu aceia, cari credu,
că din Austria, care e două din
trei părți slavă, se va puté crea
printr'o simplă schimbare de sis-
temulu o Austriă germană.

„Dăcă cei din Viena — continua
numita făiă — au pofta de a în-
cepe erăși o muncă de Sisifū și
de a încerca ceva, ce stă în di-
rectă contradicere cu desvoltarea
istorică și cu întemeierea acestui
imperiu, atunci facă-o și acăsta.
Faptulu neresturnabilu însă că în
țerile austriace pe lângă 7 mi-
liône Germani trăiescu 15 miliône
de Slavi, cari suntu hotărâți a-și
apăra existența națională până la
estremu, nu se pôte delătura nici
prin stăgurile mari germane, cari
fălfăie adă pe bulevardele Vienei,
nici printr'o iluminatiă cătu de
strălucită în onorea împăratului
germanu, nici chiar prin ordinulu
prusianu alu Vulturului negru,
care astădi pôte se va anina de
pieptulu ministrului-președinte.“

Ei bine, ordinulu prussianu alu
vulturului negru nici de astă-dată
n'a sburatu pe peptulu contelui
Taaffe, și prin urmare faptulu
accentuatulu de făiă cehă a rămasu
cu atătu mai nealteratu.

Este în adevărulu o curată ne-
buniă a crede, că prin experimente
de totu felulu, prin schimbări de
sisteme și prin introducerea de
măsuru și reforme, care de care mai
sucite și mai nepotrivite, s'ar
puté schimba bazele desvoltării
istorice a monarhiei noastre, ger-
manisându partea de dincolo și
maghiarisându partea de dincóce
a ei. În monarhiă stau 24 de
miliône de Slavi și Români față
12—13 miliône de Germani și
Maghiari, ér faptulu acesta neres-
turnabilu nu se pôte șterge prin
nici unu experimentu alu celoru
dela putere.

Seminariulu gr. cat. din Oradea-mare și limba română.

Sub acăstu titlu scrie „Familia“
din Oradea, dela 23 Septemvre (5
Oct.) a. c.:

Primim dela unu anonimulu urmă-
torele șire: „Scii d-ta, d-le redactoru,
că într'unu institutu culturalu românescu
din Oradea-mare, în seminarulu gr. cat.
de băeți, este aplicatu ca instructoru unu
rutenu gr. cat., care nu scie nici unu
cuvântu românesc? Sunt convinsu, că nu
scii, căci atunci de bună sémă ai fi adus
la publicitate acăstă sfruntare a senti-
mentului nostru naționalu! Are dreptate
anonimulu, că noi n'am avutu nici o
cunoscintiă de faptulu acesta, ba nici

n'am fi cutezatu a presupune, că într'unu
institutu ce pörtă inscripțiunea: „Tine-
rimei române“, să se pôte săvârși o ast-
fel de derisiune a limbei noastre. Dăcă
sciam, de sigură ne făceam datoria și
ne ridicam glasulu spre a stigmatisa
faptulu neromânesc. Acum informându-ne
afăm cu cea mai mare indignatiune, că
e așa cum ne-o spune anonimulu; dec
consternațiunea, ce a cuprinsu pe toți
Românii de aici și din împrejurime e fôrte
întemeiată. Direcțiunea acestui seminaru,
cu tôte că putea să alegă dintre cățiva
tineri escelenți români, a preferitu pe
rutenu, care și anu a funcționat ca in-
stitutoru, care însă nu scie românesc de
felu. De multe ori am auditu observa-
țiuni și plânsori, că sub actuala direc-
țiune a seminarului limba română se ne-
gligă din ce în ce mai mult; am espe-
riatu înși-ne, că erudițiunei conducătore
i lipsese cu totul sentimentulu națio-
nal: nici odată însă n'am fi cutezatu,
nici se visăm, ca decadența națională
a institutului să se 'nchiege în astfelu
de scandalu!“

Ce dicu la aceste antisinodanii?
Ce dice apărătorulu loru L. M.,
care și-a datu atăta silință a spăla
de păcate pe guvernulu diecesanu
și în specie pe Reverendissimulu
canonicu Lauranu, actualulu rec-
toru alu Seminarului mai susu
amintitu, exclamându cu emfasă:
„deși avem păreru diverse unii
său alții, toți la aceeași țintimă,
aceeași o dorim: înflorirea na-
țiunii noastre?“ Așa înțelegu dum-
nealor, că are să se procedă pen-
tru înflorirea națiunii noastre? —

D-nulu A. D. Xenopolu și „Revue historique“ din Parisu.

„...Sein Wissen auf dem Felde
der vaterländischen Geschichte ist
beschränkt, er bleibt immer zurück,
denn er weiss nicht, welche Fort-
schritte die Geschichte und dessen
Studium gemacht hat. — Seine
Anachronismen und seine histo-
rische Unwissenheit gehet in's
Grosse, — er könnte damit eine
stättliche Grosshandlung errichten.“

„...Sciința sa pe terenulu isto-
riei naționale este mărginită, elu
rămâne totdeauna inapoi, fiind-că
nu scie, ce felu de progrese a fă-
cutu istoria și studiulu istoriei.
Anacronismele sale și ignoranța sa
în istoriă suntu așa de mari, încātu
ar puté să deschidă o mare pră-
vălie de vândare cu toptanulu (en
gros)“.

Contele Ios. Kemény,
in Trauschenfels, Magazin. N. F. II. 84.

I.

D-lu A. D. Xenopolu, profesorulu
la universitatea din Iași, publică în
„Revue historique“ din Parisu o dare de sémă
asupra literaturii noastre istorice din anii
1887 și 1888, și aici Domnia sa crede, că
este o ocașiune bine venită să facă o
lungă polemică cu mine în privința do-
cumentelor colectate și publicate de
mine în seria publicațiunilor Hurmuzaki.
(Vol. I. 1887.)

Și care este supărarea cea mare a
d-lui Xenopolu?

D-lu Densușianu, dice Domnia sa
a lăsatu afară din colecțiunea Domniei
sale mai multe documente importante,
și acăsta cu intențiune său din nebă-
gare de sémă. Astfelu noi nu afăm,
continuu D-lu Xenopolu, în colecțiunea
acăsta actulu atătu de importantu din
1096, publicatu de d-lu B. P. Hașdeu în

Archiva sa istorică a României I. pag.
59, prin care Laurențiu, episcopulu Mil-
covului, invită pe Săcui ca să participe
la restaurarea bisericeii sale episcopale.
Episcopia lui Laurențiu se afla situată
în sudulu Moldovei pe țărmurile riului
Milcovu, care forma mai înainte linia de
frontieră între Moldova și țera româ-
născă, și ast-fel se pôte ușor pricepe
cătu de importantu este acăstu docu-
mentu, care stabilește existența unei au-
torități bisericesci în țerile românesci
încă mai înainte cu două sute de ani
dela constituirea acestor țeri într'unu
corp politicu. Chiar dăcă d-lu Densu-
șianu ar crede, că documentulu acesta
nu e autenticu, nu are numai Domnia-
sa singuru dreptulu, ca să decidă o ces-
țiune așa de importantă — și încă numai
prin o simplă omisiune — din contră,
dice d-lu Xenopolu, D-lu Densușianu ar
fi trebuit să documenteze falsitatea
acestui documentu, său să lă admită în
colecțiunea sa, și apoi să lase discu-
siunea în grija acelor, cari voru voi să
se folosescă de documentulu acesta. Mai
multu, D-lu Densușianu a lăsatu cu to-
tulu la o parte, și fără ca noi să pu-
tem pricepe pentru ce, mai multe do-
cumente fôrte importante, cari figură
în colecțiunea lui Teutsch și Firnhaber:
Urkundenbuch zur Geschichte Sieben-
bürgens (Viena 1857). Ast-fel spre e-
semplu Domnia - sa lasă afară o di-
plomă din 1213, dată de cătră Vilhelm
episcopulu Transilvaniei, prin care dă-
nușă dăruiesce Cavaleriloru teutoniu
Bărsii de lângă Brașovulu de astădi.
In acăstu documentu Vilhelm ne spune,
că țera Bărsii era vacua et inha-
bitata, cu tôte că numai căte-va rënduri
mai în jos se amintesc, că ținutul
acesta era locuitu, fiind-că se vorbește
aici de universis eius terrae incolis.

„...Ce motivu a pututu așadără avé
d-lu Densușianu, ca să nu admită în co-
lecțiunea sa documentulu acesta? Mai
departe, d-lu Densușianu omite și unu
altu documentu de-o mare importanță,
documentu, care ne probăză existența
nobilimei române în Transilvania pe la
a. 1274 sub dominațiunea maghiară. În
acăstu act, regele Ladislau Cumanulu
declară, că primesce pe mai mulți Ro-
mâni în numărulu și în clasa nobilimei
pentru serviciile ce le făcuse dănsii pa-
triei: Petrum Paulum, Micou, Ioannem,
Nicolaum et Egidium in numerum et
consortium nobilium servientium rega-
lium accipimus (Fejér, V. 2. pag. 201.)
Numele Micou însemnă în limba ro-
mână micu (fr. Petit), și fiind-că aici
găsimu numele acesta chiar cu articulu
postpusu românescu ul (caracteristică
esențială a limbei românilor, ér în numele
propriu ul devine u). Acăsta ne arată
în modu evidentu, că aici se tractăză de
Români“.

Până aici d-lu Xenopolu.

Dăcă într'adevărulu documentele aceste
ar fi rămasu afară din colecțiunea noastră
mărturisim, că nu am fi răspunsu de
locu d-lui Xenopolu, fiind-că nu e de
locu unu lucru ôre-care neobicitu, ca
la o publicațiune mare să nu-ți scape
din vedere unulu său două documente,
său pôte că le-ai lăsatu singuru cu in-
tențiune afară, fiind-că nu ai avutu la

*) Dăruiesce dișmele, nu țera: liberam
percipiendi decimas eisdem fratribus... conces-
simus facultatem.

mână edițiunea cea mai autorizată, și apoi odată seria cronologică trecută peste documentul, nu mai poți reveni asupra lui, decât s'eu la finele volumului său în volumele următoare. Așa s'a întâmplat cu Fejér, care a revenit aproape în fiecare volum asupra documentelor, ce rămăsesse afară din volumele precedente, așa a revenit Theiner, așa au revenit și revin pe totă ziua toți colecții și editorii de documente.

Deci însă astăzi lăsam lucrurile noastre la o parte și venim să răspundem d-lui Xenopol, acesta o facem din cauză, că documentele din 1096 și 1213 sunt publicate de noi, că colecțiunea noastră nu are nici unul din defectele ce i-le impută d-lui Xenopol, și că aici avem de a face cu un raport absolut mincinos, lucru trist și până astăzi necunoscut în literatura noastră istorică.

Vom răspunde astfel în parte la fiă-care punct, încât ne privesc raportul d-lui Xenopol.

II.

Mai întâiu de toate d-lui Xenopol ne acuză *urbi et orbi*, că am lăsat afară din colecțiunea noastră documentul episcopului dela Milcov din a. 1096. In ce privesc documentul acesta noi rugăm pe d-lui Xenopol să desfacă încă odată volumul I. partea 2 la pag. 375, volumul publicat cu patru luni înainte de raportul Domniei sale, și atunci domnia-sa va vedea singur cu ochii săi ce neadeveruri a scris în Franța, va afla acolo întreg actul acesta publicat dela alfa până la omega, având deasupra următorul sumar:

„(1096). 1396. Laurentiu, episcopul „catolic al Milcoviei, invită pe preoții „săcuiesci din districtele Kezdi, Orbou și „Sepsi, să adune elemosină dela poporeni „lor pentru reedificarea bisericii catedrale „din Milcovia.“

Și totu acolo va afla adausă la finele documentului următoarea notiță din partea noastră:

„Documentul acesta l'a publicat „mai întâiu Benkő în Milcovia. I. pag. „55—57, după o copie aflată în archiva „capitulului din Brașov și certificată în „modul următor: Ego Iohannes Rhen- „ner, Reverendi P. Domini Thomae De- „cani Brassouensis et Plebani scriba, „praesentem paginam *mancitate abundan-* „tem transumpsi e libro Decanali de Sce- „pusi 1408. Și erași: „Ego vero 1594.“ „Autenticitatea acestui document a fost „combătută de Gebhard, și cu deosebire „din cauză, că pe la anul 1096 episco- „pia Milcoviei încă nu era înființată „(Gesch. d. Reichs Hungarn IV. 524). — „Engel încă nu primesc data de 1096, „din cauză, că stilul diplomatic al „documentului nu corăspunde de loc „secolului al XI-lea, fără pōrtă în mod „evident tipul timpurilor mai târzie, „și crede, că documentul nu pōte să fiă „decât din anul 1518. — In fine, isto- „ricul transilvan Șabó e de părere, „că documentul descoperit de Benkő, „în totu cazul nu e din an. 1096, fără „din 1396, întemplantându-se la copiere o „scăpare de condei, și adică rămânându „afară literile CCC ce reprezintă 300. „(Székely Oklevéltár I p. 1—2).“

La părerile acestea vom adauga acum și ce scrie celebrul istoric transilvănean contele Ios. Kemény în privința acestui document:

„Din documentele cele am la mână, „scrie densusul, rezultă, că Episcopia Mil- „coviei nici n'a putut să existe înainte „de 1300, și că astfel bunul nostru „Benkő totuși a mințit în privința acesta, „așa că eu sunt mai mult decât con- „vins, că episcopia acesta n'a fost în- „ființată pentru strămoșii Săcuilor noș- „tri, ci cu totul din alte motive. In „timpurile vechi Săcuilor noștri, în ce pri- „vesc afacerile bisericesti, se țineau de „așa numitul Episcopatus Cumanorum „din Moldova, și numai târziu pe la în- „ceputul secolului al XIV-lea începuse „a se ține de Episcopia Milcoviei, și sunt

„pe deplin încredințat, că vechimea „cea mare a episcopiei din Milcovia (dela „an. 1096), este numai o *simpliciter fabulă* „născocită de Benkő pentru ca să dove- „descă cu ea originea hunică a Săcu- „lor noștri și astfel este timpul su- „prem ca să stărim din istoria noastră „astfel de aberațiuni.“ *)

Etă așa-țel actul autentic și im- portant din 1096, care după cum ne spune d-lui Xenopol stabilește existența unei autorități bisericesti (se notă bine, bisericii săcuiesci) în țările aceste încă cu două sute de ani mai înainte de înființarea statelor române. Domnia-sa nu știe absolut nimic de cele ce au scris Gebhard, Engel, Kemény și Szabó în privința acestui document, der pentru aceea ne inculpă în un mod fals, că nu am publicat documentul acesta, pe când ori-cine pōte ceti documentul acesta în colecțiunea noastră. Mai mult, noi am publicat documentul lui Benkő într'un mod adevărat critic, făcându cunoscut cetitorilor nu numai originea documentului, der și părerile autorilor în privința autenticității sale, pe scurtu întreaga sa istorie.

III.

Venim acum la alu doilea document din a. 1213.

Am omis, țice d-lui Xenopol, din colecțiunea noastră un document important din 1213, prin care Wilhelm episcopul catolic al Transilvaniei dăruiesc cavalerilor teuton țera Bărsi. Noi rugăm și în această cestiune pe d-lui Xenopol, ca să desfacă același volum, care l'a avut Domnia-sa în mână, când a făcut raportul său la „Revue histo- „rique“ și acolo va afla la pag. 63—64 sub Nr. XLVII publicat întregu documentul acesta, începându dela: „W. dei gratia Transilvanus Episcopus“ și terminându-se cu „Esau domini transilvani Episcopi yconomus et ceteris.“

Și acum să vedem în ce condiții am publicat noi documentul acesta? Pe când de exemplu Fejér a fost produs documentul acesta în codex diplomaticus Hungariae (III. 1.266) cu o mulțime de greșeli (eiusdem fratribus, în locu de eisdem fratribus, coram în locu de eorum ș. a.), noi am publicat documentul acesta din 1213 colationat de nou în arhivele Vaticanului după singurul text original ce există, după bula Papei Honoriu III din 1218, căci afară de bula acesta nu mai există altu exemplar. Am făcut mai mult decât atăta, am mai produs în facsimile din documentul acesta, și încă în același volum de care vorbesc d-lui Xenopol, unu-spră-dece nime proprii personale și topografice, cum sunt: terra Borza, Bertoldo Colocensi Archiepiscopo, Rollando Preposito Budensi, Nicolao comite filio Borcy, Orbatio comite, Ruberto cantore, Egidio Archidiacono, Magistro Rogero Archidiacono, Hugone Archidiacono, Esau domini transilvani Episcopi (yconomus), astu-fel ca ori ce scriitor, care se ocupă cu istoria, să se pōtă singur convinge decă descifrarea acestor nime proprii din regestele Vaticanului este exactă ori nu.

In scurtu, nu numai că nu am omis nici documentul acesta, der grație înțeleptelor dispozițiuni luate de d-lui Sturdza, ca să se facă încă o colationare în arhivele Vaticanului, noi am publicat documentul acesta în condiții multu mai superioare de cum ilu publicase Pray, Katona, Bethlen, Fejér, Teutsch și Firnhaber.

Ce rămâne așa-der adevăratu din cele ce scrie d-lui Xenopol? Nimicu! Etă așa-der câtu de mincinos este raportul d-sale, și ce felu de referent conscientiosu are „Revue historique“ din Parisu.

Sic decipitur mundus. Astfel se înșelă publicu cetitoru.

Vedem așa der, că d-lui Xenopol

*) Trauschenfels, Magazin für Geschichte Siebenbürgens. N. F. II (1861) p. 226.

prin o lipsă culpabilă de seriozitate a compromis într'unu modu trist reputațiunea revistei istorice din Franța, căci ce valore mai pōte pune cineva pe rapōrtele acestei reviste, în cari nu aflăm o dare de semă serioasă asupra diferitelor publicațiuni, nu aflăm o înfățișare fidelă a conținutului lor, fără numai nisce lucruri absolutu false, nisce aprențări malițioase și bolnave.

Noi nu ne indoim de loc, că Direcțiunea Revistei istorice franceze a creșut, că d-lui Xenopol va proceda a priori cu bună credință în rapōrtele sale, că-și va da bine semă de conținut, de valorea și de condițiunile în cari s'a făcutu fiă-care publicațiune. Der tristul exemplu, ce-lu avem dinaintea noastră, când esaminăm raportul d lui Xenopol numai din punctul de vedere alu unei singure publicațiuni, ne arată, că *Revue historique* s'a înșelat în așteptările sale, că d-lui Xenopol nu are conștiința datoriei sale, că abuzază de paginile, ce i-le deschide *Revue historique*, făcându-se publice lucruri absolutu neadeverate, și depunându-și acolo lipsa sa totală de seriozitate.

Eu încă sunt de mai multu ani referent la Analele istorice, (Jahresberichte der Geschichtswissenschaft) din Berlinu, publicațiune făcută cu multu îngrijire, și de unu extremu interesu istoricu, din care apare pe fiă-care anu câte unu volumu mare, rapōrte în privința mișcării istorice din totă lumea, der în rapōrtele mele n'am fostu nici-odată pătimaș și falsu ca d-lui Xenopol și cu atătu mai puțin am putut să compromit reputațiunea științifică a publicațiunii germane, precum a făcutu d-lui Xenopol cu *Revue historique* din Parisu.

(Va urma.) Nic. Densușianu.

SCRIERILE PILEI.

Festivitate școlară. Eri, Duminecă în 23 Septemvre, s'a ținut serbarea *S-tei Sofii*, patrona școlerilor centrale române din Brașov. La serviciul dumnezeescu celebrat în biserica S-tului Nicolae din Scheiu, a luat parte tinerimea școlară împreună cu membrii corpului profesoralu și învățătorescu, precum și membrii eforiei școlare. După finirea liturgiei și a parastasului, oficiat pentru sufletele întemeiatorilor și binefăcătorilor școlerilor, toți cei de față se îndreptară în procesiune spre edificiul școlerilor centrale, unde se făcu sfințirea apei de către parohii B. Băntulescu și V. Voina. Sfârșindu-se ceremonia religioasă, corul bisericescu, condus de d-lui profesor N. Popovici, execută două imnuri, er d-l prof. Vasile Goldișu ținu o vorbire ocașională, în care arăta idealul, de care au fost condus întemeiatorii școlerilor române din Brașov și încheind, sfătui tinerimea de față la serbare, să nu pērdă nici când din vedere acestu ideal. Vorbirea d-lui Goldișu a fostu întâmpinată cu aplause.

Pentru membrii Reuniunii române de gimnastică și de cântări din Brașov. Se aduce la cunoștința d-lor membri activi, că *probele secțiunii de cântări se începă Marți în 25 Septemvre v., eră exercițiile secțiunii de gimnastică Mercuri în 26 Septemvre*. Probele de cântări se țin Marțu și Vinerea dela 6—8 ore p. m., eră exercițiile gimnastice Miercurea și Sâmbăta dela 7—8 ore sēra. Cei ce doresc să se inscrie ca membri noi, să binevoescă a se anunța sēu la d-nii dirigenți N. Popovici și I. E. Prodanu, sēu la președintele Reuniunii, profesorul Andreiu Bărsianu.

Catedra de istorie la Universitatea din Bucuresci. In numărul nostru 211 dela 21 Septemvre a. c., s'a dat după țiarul „Bucarest“ scirea, că d-lui Al. D. Xenopol s'ar fi transferat dela Iași la catedra de: *Istoria și literatura Românilor până ia Mihaiu Vitezu* dela facultatea de litere și filosofie a Universității din Bucuresci.

E adevăratu, că d-lui Xenopol a făcutu asemenea cerere, însă Ministeriul nu i-a admis-o pentru motivul, că țica catedră fiindu publicată irevocabilu la concursu pe ția de 15 Octomvre 1891, care se va ține la Universitatea din Iași, a lăsatu terenul liberu cercetătorilor noștri istorici spre a lua acestă catedră de mare importanță, prin concurența armei științei.

Aspiranții, prin urmare, n'au decât a-și presenta titlurile și a proba știința lor în acestă materie înainte juriului universitaru, ce se va institui la timp, conformu legii învățămētului, din 4]profesorii universitari trasi la sorți și doi delegați din partea autorității centrale școlare sub președintă de dreptu a Decanului facultății de litere și filosofie.

Nu putem decât să aprobăm acestu justu și echitabilu act alu Ministerului, care dorește, ca acestă catedră să fiă ocupată de o persoană, care posedă cunoștințe serioase în acestă materie, menită a revērsa o lumină adevărată asupra trecutului Românilor.

Până la concursu rămâne totu actualul suplinitoru d-lui Lazaru Șăineanu, care are prea puține cunoștințe în ceea ce privesc trecutul, limba și luptele Românilor pentru păstrarea naționalității lor, începându dela descălcare și până la Mihaiu Vitezu, și de atunci încōce până chiaru în țilele noastre.

Martirii din Arad. Ați se desvleșce în Arad statua celor 13 martiri dela 1849. Țiarele unguresci ne spun, că pregătirile, ce s'au făcutu pentru această serbătoare națională ungurescă suntu colosale. Mai multe deputațiuni au sositu încă ieri din orașele Timișōra, Oradea mare, Mohaciu, Cașovia, Budapesta, Solnocu, Karczag, Baja, Borșod, Fiume, Pojunu, Somogy, Györ, Deșiu ș. a. Mulțime de corone au sositu la căpitanul orașului, cari se voru pune pe piedestalul statuei. In biserica Franciscanilor se ține unu requiemu pentru martiri. „Egyetértés“ ne spune, că unu fonografu va rosti o vorbire a lui Kossuth, și cel ce va fi de față va auți glasul „curat“ și „insuflețitor“ alu marelui „guvernator“. Etă numele celor 13 martiri dela Arad: Aulich Lajos, Török Ignác, Pöltenberg Ernő, Knázich Károly, Damjanich János, conte Leiningen Károly, conte Vécsey Károly, Lahner György, Desseffy Aristid, Schweidel József, Nagy Sándor József, Lázár Vilmos și Kis Ernő. Din incidentul acesta „Egyetértés“ scriind unu articolu intitulat „October 6 ika“ țice între altele: „Națiunea numai până atunci a considerat de cea mai jalnică ția, ția dela Mohaciu, până când n'a venit o ția mai jalnică. De ția dela Mohaciu nime n'a mai vorbitu după ția dela Arad. A ceea ni-a adus unu dușmanu declarat, dela care, decă a învinsu nu puteam aștepta altceva, der acesta ni-a croit-o pe spinare puterea protectore marinimosă...“

Recolta în comitatul Turda-Arieșu. Din cauza grindinei și a secetei îndelungate, recolta din părțile ostice și vestice ale comitatului Turda-Arieșu a suferit multu în anul acesta, din care cauză trailu s'a scumpit, în timp ce vitele s'au eftinitu. Partea de mijlocu a comitatului este multămită cu recolta, grăul frumosu se vinde cu peste 1 fl. mierța. Cucuruzul acuma se culege; este coptu bine și atătu în privința calității câtu și a cantității e mulțumitor. Se vinde mierța de grăunțe de cucuruz nou cu 50 cr. și mai bine, er cucuruzul vechiu dela 60 cr. în sus Ovșu puțin, mierța 40—50 cr. Orzu și mai puțin. Inu nu se cultivă, deși în părțile mai ridicate ale locurilor s'ar produce bine. Cănepa asemenea din anu în anu se cultivă mai puțin. Causa este luxul, ce s'a incubat și între țerance, care felosescu bumbacu în locul cănepei. Cēpa, napii și cartofii se cultivă în mēsură mai mare, fiindu mai rentabilu. Pōme au fostu puține în

acestă an: mai bine s'au produs pe-rele. Strugurii sunt mărunți de tot și puțin.

Mulțămă publică. Stim. d-nu Képes László, proprietar în Abrudnă, a dăruit bisericii noastre gr. or. din Ighiu o cruce frumoasă de argint, pentru care faptă măreț și demn de totă lauda i-se aduce din partea subscrierilor cea mai caldă mulțămă publică, urându-i să trăească cu înțregă familia mulți ani fericiți, ca să nu poată aduce asemenea jertfe pentru a. nașcă biserică și pentru alte scopuri filantropice. — Ighiu, 21 Septembrie 1890. Ioane Maximă, parohiu gr. or.

Descoperire arheologică. Cetim în „Românul”: O importantă descoperire arheologică s'a făcut în comuna Deleni, județul Botoșani (în România), cu ocaziunea unor săpături făcute la casiera de piatră din acea localitate. S'au găsit mai multe osăminte omenești, precum și câteva monete foarte vechi. S'a găsit și un inel de deget de o mărime extraordinară, avându pe el o inscripțiune și o marcă. Obiectele găsite se împărțesc printre locuitorii din împrejurimi.

Seratele musicale cu abonament ale orchestrei orașenești din loc se vor începe *Mercuri*, 8 Oct. st. n., în Sala Redutei sub conducerea dirigintei Brandtner. Inceputul: 8 ore seara. Prețul de intrare 30 cr.

Retragerea lui Rieger. O telegramă din Praga asigură, că Dr. Rieger are de gând să se retragă înainte de deschiderea dietei boeme. În zilele din urmă, când Rieger a fost în Viena, se dice că el a sfătuit pe contele Taaffe, ca să facă o ultimă încercare pentru introducerea limbii cehe ca limbă oficială. Dacă acesta nu va succeda, el va eși din parlamentul austriac. Reîntorcându-se însă în Praga, Rieger a adresat un ultimatum contelei Taaffe, în care conducătorul Cehilor bătrân dice, că dacă limba cehă nu se va primi ca limbă internă oficială, el nu numai că va eși din parlament, ci înainte de deschiderea dietei provinciale se va retrage și va face cunoscută această poporului ceh. Ceilalți deputați vor face asemenea.

Bani dați de gâba. Ministrul unguresc de interne, după cum ne spune foia șovinistă „Erd. Hrd.”, are de gând să ridice subvenția anuală a teatrului unguresc din Clușiu dela 14,000 la 20,000 fl. va să dice cu 6000 fl. mai mult. Asta pentru ca să se acopere cheltuielile și să se facă un aranjament mai convenabil. În urma acesta se speră, că trupa de teatraliști va fi de aici încolo statornică în Clușiu.

„Ellenzék” în Budapesta. Foia ungurescă „B. Hrlp.” spune, că d-lu Bartha Miklos își va aduce organul său „Ellenzék” din Clușiu în Budapesta, unde va servi ca organu oficiosu interesele partidei lui Ugron.

Despre focul din Ocna Sibiului scrie „Telegraf. Rom”: În Marța trecută a ars în Ocna Sibiului la 17 familii, între cari și preotului nostru Isaia Popa ia mistuită focul șura, supraedificatele și nutrețul. Mercuri a isbunit focul în altă loc și a prefăcut în cenușă case, șuri, și bieții omeni, cari și'au strins ceva după potopul înfricoșat de astă veră, au fost păgubiți acuma cu totul prin incendiu. Paguba e enormă. Comuna Ocna a fost cercetată de focul anul acesta de trei ori. Numărul familiilor, cari au suferit paguba e de 94.

Nenorocire. În drumul căii ferate dintre Valea florilor și Cara se afla culcat pe șini un bivoli tocmai pe când venia trenul de povară. Locomotiva, care nu

era mare, dându peste bivoli, a derailat. Cele trei-spre-dece vagoane ale trenului s'au isbit de-olaltă cu vehemență mare. și au sărit de pe șină. Un servitor al trenului cădu între roțe, fiind omorât imediat. Tribunalul a pornit imediat cercetare.

Delimitarea granițelor. Din Făgăraș se scrie, că comisiunii însărcinate cu delimitarea granițelor, care în comitatul Făgărașului și-a început lucrările în 15 Septembrie, pe lângă toate că munții erau acoperiți cu zăpadă, i-a succedat până în 28 Septembrie a-și termina lucrările în cea mai bună ordine și înțelegere.

Slovenii în Austria.

La 2 Octombrie n. deputații sloveni din Austria au ținut o conferință, în care au primit unanim un proiect de rezoluțiune privitor la unirea administrativă a teritoriilor locuite de Sloveni.

La punctul prim al proiectului de rezoluțiune, care se ocupă de situația politică, a vorbit Dr. Ferjaci, care între altele dice, că Slovenii vreau să apere susținerea Austriei, că ei se țin de acest statut, și că ei formeză o bastionă de apărare față cu inimicii dela nord și sud; dăr voesc totu-odată și susțină intactă naționalitatea lor slovenă. Slovenii, dice Ferjaci, se luptă împotriva inimicilor imperiului austriac, în potrua irredentiștilor. Guvernul însă trebuie să delature toate nedreptățile, ca li-se facă. Și acesta nu se poate face decât numai realisându-se ce pretinde proiectul de rezoluțiune, adică: toți Slovenii din Craina, Stiria de jos, Carintia, Goruția și Istria să se unescă în privința administrativă, avându ca reședință orașul Laibach. În fine, Ferjaci, reconandă primirea proiectului.

Un alt orator, Sveten, a accentuat îndreptățirea pretensiunilor slovene. Slovenii, dice Sveten, țin ca condițiune de viață susținerea Austriei sub casa Hab-burg-Lotaringică pe baza sancțiunii pragmatice. Ne vom lupta deci din toate puterile în contra irredentiștilor germani și italieni, ca nu cumva Austria, devenită germană, să cadă ca un fruct copt în brațele Germaniei. Vorbindu despre afacerile esterne Sveten a spus, că Maghiarii din urmă vechi persecută pe toate popoarele, cari s'au opus revoluției lor din 1848. Maghiarii iau pozițiune dușmănoasă față cu Serbia și Bulgaria și nimicesc în Orientu toate interesele Austriei, pentru binele Angliei și altor state. Cercurile cu trecere însă vor vedea în curându unde sunt de-a se căuta adevărații prieten ai Austriei.

Au mai vorbit și alți deputați, recomandându cu toții primirea proiectului de rezoluțiune. De votare n'a fost lipsă, fiindcă proiectul s'a primit unanim.

Interpelația lui Madarász.

Etă cuprinsulă interpelației șovinistului Madarász Jozsef în afacerea obiectelor de studii, ce se propun în școlile săsești dela Bistrița:

„Pe calea presei mi-a venit la cunoștință, că la școala superioară evanghelică din Bistrița, după cum dovedește programa școlii de pe anul 1889—90, tinerii se instruază în spiritul contrarului constituției maghiare.

„Pe lângă alte date anticonstituționale se susține: 1.) că acolo, pe lângă limba de propunere germană, se predă și limba maghiară în câte 3 ore pe săptămână, și tinerii nemaghiari nu sunt în stare să-o învețe. 2.) Istoria Ungariei, propunându-se din o cărtică numai de 116 pagini, oferă destulă ocaziune, pentru a-i da un colorit contrarului statului, înveninându modul de gândire al tinerimei; astfel d. e. autorul cu bucurie se exprimă astfel: „Karaffa cel de fericită memoriă, trimisă fiind în Ardeal

numai decât a cunoscută valoarea și însemnătatea Sașilor.” 3.) Geografia se predă din o carte a adjunctului de inspector din Halle, Dr. H. I. Daniel, în care sub titlul: „Monarchia austro-ungară,” Ungaria e privită, ca un membru al teritoriu apartinător coronei germane. 4.) Istoria învățându-se din manualul lui Weber, după care „Ungaria nu a încoronat pe Ferdinand din voia liberă, nici pe baza unei convenții reciproce, ci Ferdinand a anecat-o la posesiunile sale, ca pe o provincie cucerită cu arma.”

„Fiind însă, că zace nu numai în interesul națiunii noastre, ci și în al școlarilor, ca să potă învăța perfect limba națiunii maghiare și să se instrueze în spiritul constituției sale; Intrebă cu respect pe d-lu ministru, că aplicat este a cerceta cele spuse, și la casă când s'ar afla de adevărate, a se îngriji în viitor despre instruirea tinerimei în spiritul constituțional, patriotic, și a înscința despre acesta și dieta? (aprobări în stânga extremă).

„Asupra interpelațiilor cetite n'am mult de spus. Cu părere de rău și la spre scoala, decât cele cetite de mine s'ar afla de adevărate, pentru-că acesta ar combate declarația de mai înainte a d-lui ministru președinte, că multe lucruri bune s'au făcut pentru lățirea spiritului național și a limbii naționale maghiare. Seiu, că zace în interesul ministrului de culte și instrucțiune publică de-ași face datoria în privința acesta și, deși respectez dreptul autonom al confesiunilor și pe tărâmul instrucțiunii, pentru-că sunt apărătorul și partitorul libertății instrucțiunii; totuși numai până la acea limite pot respecta acest drept, până când nu este contrar intereselor noastre și spiritului constituțional al patriei mele.

„Rogă deci pe d-lu ministru, să binevoască a cerceta afacerea și a lua dispozițiune amesurată pretensiunilor naționale, și totu odată a raporta despre acestea înaintea dietei.

Ministrul de culte d-lu Csáky răspunde: „Asupra afacerii cuprinse în interpelare nu mă pot declara, căci mai întâi trebuie să constat fapta și numai după aceea pot răspunde. Cu toate acestea în această interpelare se cuprinde o chestiune, la care per tangentem trebuie observat, că poate a fost de prisos, dăr dela care nu vreau să mă abat și la care nici un moment nu vreau se întărdiu cu răspunsul. D-lu deputat mă întrebă, că ore aplicat sunt a cerceta cauza?”

„Nu numai, că sunt aplicat a dispune investigația, dăr imi țin de o strictă datorie (aprobări vii) a cerceta cât mai îngrabă cauza, ca apoi amesurat rezultatul investigațiunii, să-mi pot face declarația” (aprobări generale).

Suntem curioși să vedem, ce fel de „greșeli” și „spirit anticonstituțional” vor afla organele d-lui Csáky la școlile săsești din Bistrița?!

Correspondența „Gaz. Trans.”

Șomcuta mare, Septembrie 1890.

Stimate D-le Redactor! În decursul verei acesteia s'a ivit o certă întrepretorele de aici Andre László și între judele reg. de ceru Rebay Károly. Fiind această certă caracteristică în felul său, voiesc s'o fac cunoscută cetitorilor „Gazetei”, creșându, că le voi pute face o anumită distracțiune. Adevărat, că nu prea sunt obișnuit cu scrierea de corespondențe pentru diare, dăr am luat în mână cele deșce porunci diaristice și mă voi silii a mă ține strins de ele.

Mărul de certă era un stabiliment de popici și cugle—cum le dice pe la noi—afătoru pe teritoriul casei pretoriale de odinioară, er acum rezidența mai multor instituțiuni publice și curtiră alu mai multor dirigători. D-lu pretore voia să dărime acest stabiliment de cugle și să-l delature de acolo, în timp ce d-lu jude de ceru voia să-l susțină și pentru ideea acesta și-a câștigat și partizanii, anume afară de funcționarii dela judecătoria, și pe advocații din loc, precum și alți membrii din in-

telligența de aici, cari făcuseră mai de mult prietini cu aceste cugle.

Protopretorele, prin o hotărâre formală, aduse pe calea administrativă, a oprit pe judele de ceru dela jocul de popici în stabilimentul amintit, și provocându-se la legi și ordinațiuni, prin cari societățile neconcesionate și adunările neinsinuate se interdică, a cerut dela judele de ceru să se abțină dela conveniri și să depărteze popicele de pe teritoriul casei orașenești amenințându, că la din contră le va delatura el.

Judele a apelat în urma acesta la vice-spanu, care a hotărât, că stabilimentul de popici nu numai că nu poate fi distrus, ci din contră, popicele fiind o „instituțiune” folositoare, se încuviințeză și se scutesc de ori-ce taxă.

Protopretorele apelă hotărârea acesta la comitetul administrativ al comitatului, care aduse o nouă hotărâre după calapodul „*ibis redibis*”, așa că nici era albă, nici era neagră.

Protopretorele esplică hotărârea în favorul său și se creșu în drept a provoca pe judele, ca în termin de trei zile să înlăture popicele. Judele însă esplică hotărârea comitetului în favorul său și nu voi să țină semă de provocarea protopretorului, care amenințase chiar și cu execuțiune.

Astfel s'a întâmplat, că în Duminica de 27 Iulie n. c., tocmai pe când mai mulți inteligenți din locu petreceau la popici, sosi vestea, că are să vină execuțiune din partea protopretorelui, care se distrugă popicele. Cei de față se pregătiră să facă opoziția. Judele porunci păzitorului de aresturi, Barna, ca să stea la îndemână înarmat cu pușcă și cu sulia, er de altă parte aduse în fața locului și doi gendarmi, pe cari asemenea-i provocă să stea gata de atac.

Mulțime de om se adunase la locul cu pricina, fiind cu toții curioși să vedă, ce se va alege din lucru și că gendarmeria în asemenea casu de cine va asculta: de autoritatea administrativă, sau de cea justițiară.

În fine sosiră mai mulți servitori dela oficiul protopretorial, în frunte cu comisarul drumurilor comitatense, cari declarară, că sunt trimis de protopretorele, ca să distrugă stabilimentul de popici.

Judele însă li-a răspuns cu asprime, că procedura acesta e nelegală, e o forță și abuz, cari sunt în colisiune și cu legile criminale. I provocă deci să nu se atingă de popici. Se înfățișară acum și cei doi gendarmi și păzitorul înarmat, dăr nu avură lipsă să useze de arme, căci trimișii protopretorelui s'au depărtat fără nici o ispravă.

În ziua următoare era să se repetă scena. De astă-dată însă ambele părți au cerut asistență dela gendarmeria. Conducătorul gendarmilor, fiind subordonat ambelor autorități, ar fi trebuit acum, ca din cei 4 gendarmi disponibili, să trimită doi unuia și doi altuia; decât să lase însă pe gendarmi ca să se lupte între sine, el a făcut așa de bine, că a refusat a da asistență atât protopretorelui, cât și judeului de ceru, dicându, că a cerut îndrumări dela autoritățile mai înalte și după-ce le va primi, va lucra amesurată acelora.

Prin acesta s'a sistat de-ocamdată scena comică, care la timpul său a produs multă agitațiune în opidul nostru.

Ună privitor.

Telegrame.

Belgrad, 4 Octombrie. Se dice, că regele Milanu provocându se la contractul încheiat cu regența pretinde să i-se dea érași lui comanda superioară peste armată, căci dinastia este amenințată.

Viena, 5 Octombrie. Impăratul Wilhelm, care se află acum la vânătoare în Știria cu împăratul Austriei, a ridicat cu ocaziunea onomasticeii acestuia un toast în Mürzsteg.

DIVERSE.

Colonizare de jidovi în America. După cum se scrie, baronul Hirsch a cumpărat în America ținuturi întinse, pe cari vră să colonizeze pe Evreii espulsați din Rusia, acum deocamdată cinci mii de familii. Pentru scopul primei colonizări, baronul evreu a destinat deșce milioane florini.

Drum bun! și mulți după ei.

Editor și redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies like Banote românești, Argint românească, Napoleon-d'ori, etc.

Cursul la bursa de Viena

Table with stock market rates for items like Renta de aur, Renta de hârtie, Imprumutul căilor ferate, etc.

Table with various financial and commodity prices including Amortisarea datoriei, Bonuri rurale, Despăgubirea pentru dijma de vin, etc.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

- 1. Dela Brașov la Pesta: Trenul de persoane: 10 ore 32 minute sera. Trenul accelerat: 2 ore 43 minute după amez. Trenul omnibus: 4 ore dimineața. 2. Dela Brașov la București: Trenul de persoane: 5 ore 30 minute dimineața. Trenul accelerat: 2 ore 33 minute după amez. Tren de mărfuri cu vagon de persoane: 12 ore 23 min. după amez.

II. Sosirea trenurilor:

- 1. Dela Pesta la Brașov: Trenul de persoane: 5 ore 20 minute dimineața. Trenul accelerat: 2 ore 23 minute după amez. Trenul omnibus: 10 ore 31 minute sera. 2. Dela București la Brașov: Trenul accelerat: 2 ore 13 minute după amez. Trenul de persoane: 10 ore 17 minute sera. Trenul de mărfuri cu vagon de persoane: 4 ore 20 min. după amez.

Szám 2919-1890 tkvi.

432.1-1

Arveresi hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Furnica fogarasi takarékpénztár részvény társaság végrehajthatónak Vlad Demeter fogarasi lakos végrehajtást szenvedő elleni 150 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassoi kir. törvényszék a fogarasi kir. járásbíroság területén lévő Fogaras községben fekvő a Fogarasi 840 szám tjkvben foglalt 1059 és 1060 hr. sz. ingatlanokra 342 frt. elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890 évi November hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor a fogarasi kir. bíróság telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Fogaras 1890 évi július hó 7-án.

A fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság.

Avisu d-loru abonați!

Rugam pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei se binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postală și numerii de pe fașia sub care au primită diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonază din nou, se binevoiască a scrie adresa lămurită și se arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscută tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Iunie 1890.

Large table with train schedules for various routes: Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, B.-Pesta-Aradu-Teius, Teius-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc. Includes columns for train type, departure/arrival times, and fares.

Nota: Numerii încuadrați cu linii gróse însemnăză orele de nopțe.